

A KERESZTÉNYSÉG ÉS A MAGYARSÁG

A kereszténység hite, izzó lelke, szeretete, nézetei, erkölcse s motívumai alakították századokon át a magyar életet. A nemzeti gyökér Ázsiából került, de az oltóág a kereszténység lett s azóta az nem kettő, hanem egy, egységesen magyar nemzeti s keresztény élet lett. Mit törölhetnék, vagy mit törölhetnék ki a magyar történelemből, hogy az nemzeti s ne keresztény, vagy keresztény és ne nemzeti legyen. Letörölhetném-e a magyar faluk s városok képeiről a templomtornyokat, a hegyekről a várak és monostorok körvonalait, a völgyekből a kolostorok színfoltjait; kitörölhetném-e a lelkéből, a közérzésből azt, ami keresztény nézet, emlék és hagyomány? Kitéphetném-e a magyar címerből a kettős keresztet s letörölhetném-e a Szent Koronáról a görbült keresztet s gondolhatnám-e ezek után, hogy külön választottam azt, ami keresztény attól, ami nemzeti? Ha a vitézséget, a hazaszeretetet s a hősiességet veszem, különszedhetném-e a lélek zsarátnokait, melyeket Nagy Lajos, a Hunyadiak, a Rákócziak, a Báthoryak s Bethlenek lelkében a magyar lelkesülés gyújtott s elválaszthatnám-e azoktól, melyeket bennük a keresztény pátosz s áldozatosság gyújtott? Kielemezhetném-e az édesanyák tejéből, a száműzöttek könnyeiből, a hazáért kiömlött vérből, hogy mi a magyar benne s mi a keresztény? Nincs-e összekeverve a százados temetőben az anyaföld az ősök haló porával s a szántóföldön az esőcsepp a verejtékkel? Ki fogja e kettőt szétzedni tudni? Nos és szét lehetne-e szedni a nemzet életét s ketté lehetne-e vágni egységes lelkét? A kereszténység lett a magyar nemzet lelke s kultúrája lett a vére. E lelkiségből élt; e lelkiséggel csatázott s dolgozott; e lelkiséggel nézte tanyáját, rónáit, hegyeit; e lelkiséggel nótázott, ringatta bölcsőit s temette halottait.

Szent és profán emlékek egy nagy történelmet alkotnak; — egyik hívogatja a másikat s valamennyi közösen felszítja a nemzet szeretetét. Ha a Pilis hegyét nézem, nemcsak az ördöglyuk rémséges barlangjaiba a tatár elől menekvő, megriadt népet s a tatárjárást látom, hanem látom az esti szürkületben a pálás remeték imbolygó mécseit; ha júniusban Székesfehérvár utcáin sétálok, a hársfák illatában királyi sírok porát éledni érzem; ha Szent László fűvét tépem s gyűjtöm, nemcsak a fű erejében, hanem a magyarság nagy segítőjében is bizakodom és kérem, hogy segítsen fűvével! S mit érez a protestáns Zsolna, Debrecen, Sárospatak, Eperjes a Bethlenek s Bocskayak neve említésénél s bakonyi és gömöri faluk szerény, Erdélynek pedig nagystílű történeti emlékeinél, az mind mint vallási tűz és melankólia borul a lelkére. Íme, a mult századok vallásos és profán emlékei egy közös, nagy történelmi valóságba állítanak bele s megértetik és megéreztetik velünk, hogy a kettő egy s hogy nincs magyar kultúra, mely nem keresztény.

Prohászka Ottokár

(A kereszténység és a belső élet.)

*Bárdossy László dr., ny. m. kir. miniszterelnök * Heszke Béla, a kolozsvári Mikes-gimnázium tanára * Palotás Zoltán dr., külkereskedelmi szövetkezeti tisztviselő, Kolozsvár * Parajdi Incze Lajos, az Ellenzék belső munkatársa * Réthy Andor, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár tisztviselője * I. Tóth Zoltán, az Erdélyi Tudományos Intézet tanára * Zathureczky Gyula, az Ellenzék felelős szerkesztője.*

A HITEL ELŐFIZETÉSI DÍJA 1943. ÉVRE 12 PENGŐ

Amint azt a múlt számunkban is jeleztük, a Hitel az 1943. évben 12 alkalommal jelenik meg s ennek megfelelően az előfizetési díj is a múlt évi 9.— pengővel szemben 12.— Pengő. Tisztelettel kérjük kedves Előfizetőinket, hogy az előfizetési díj beküldésénél ezt a változást szíveskedjenek tekintetbe venni. Amennyiben az 1943. évi előfizetésre 9 pengőt küldöttek volna be tévesen, úgy ez összeg szíves kiegészítését kérjük. Csekklapot jelen számunkhoz is mellékelünk, esetleges felhasználás végett.

A HITEL ÚJABB KÜLÖNLENYOMATAI

- Makkai László dr.:* Balkáni és magyar elemek a magyarországi román társadalomfejlődésben.
- Mikó Imre dr.:* Erdélyi politika.
- Ottlik László dr.:* Szent István birodalma az új Európában.
- Venczel József dr.:* Erdély és az erdélyi román földreform.
- Molter Péter:* Falukutatás Bálványosváraán.
- Albrecht Dezső:* Magyarság a változásban.
- Tamási Aron:* Erdélyi jelentés a magyar szellem küzködéseiről.
- László Dezső:* Korszerű magyarság.
- Venczel József dr.:* A székely népfelleg.
- Szabó István dr.:* Az asszimiláció a magyarság történetében.
- Zathureczky Gyula:* Magyar politika Európában.
- Tamás Lajos dr.:* A román nép és nyelv kialakulása.
- Martonyi János dr.:* Közigazgatásunk reformja.
- Szabó T. Attila dr.:* A románok újabb kori erdélyi betelepülése.
- Ifj. Boér Elek dr.:* Nagy tér-gazdaság.
- László Gyula dr.:* A magyar őstörténelem régészetről.
- Makkai László dr.:* Északerdély nemzeti-ségi viszonyainak kialakulása.
- Erdői Ferenc:* Parasztságunk legújabb alakulása.
- Zathureczky Gyula:* A magyar szellem forradalma.
- Malán Mihály:* A szláv veszedelem.
- Bónis György dr.:* Magyar törvény — magyar lélek.
- Mikó Imre dr.:* Kormányzó és kormányzóhelyettes.
- Balogh Jolán dr.:* Kolozsvár régi lakói.
- vitéz Rajty Tivadár dr.:* Munkábirendszerek.
- Gagybátori E. László:* Kodály Zoltán és kórusai.
- László Gyula:* A honfoglaló magyarság lelkialkatáról.